

ÁLLATVÉDELEM

Az Országos Állatvédő Egyesület tagjai és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségébe tartozó egyesületek tagjai külön előfizetés nélkül, tagdíjuk ..... fejében kapják .....

AZ „ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET“ ÉS A „MAGYARORSZÁGI
≡ ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉ“ NEK KÖZLÖNYE ≡
BUDAPEST IX., ERNŐ-UTCA 11-13. Telefon: József 6-70

Ezen lap közleményeinek utánnyomását nemcsak szívesen megengedjük, hanem tisztelettel ..... kérjük is .....

Megjelenik egyszer havonként
Előfizetési ára 1 évre 2 korona

Gyermekvédelem és állatvédelem.

Ennek a kettőnek egymás mellé állításán, illetőleg együtt tárgyalásán ne ütközzenek meg olvasóink és ügybarátaink, hanem vegyék szíves tudomásul a következőket.

Ismeretes, hogy az Országos Állatvédő Egyesülethez ifj. Dombovary Géza indítványt nyújtott be, hogy az egyesület a sanyargatott gyermekek védelmét is felkarolná, minthogy a gyermekvédelemnek ez az ága még szervezve nincsen.

Az egyesület kebelében az indítvány rokonszenvre talált, de figyelemmel a dolog jelentőségére és az újítás ellen felmerülhet nehézségekre, a kérdés, mint tüzetes tanulmányozást igénylő, függőben maradt.

Időközben az egyesület elnöke, aki a The American Humane Association elnökével, dr. William O. Stillman úrral állandó összeköttetésben áll, a nevezetthez kérdést intézett, mely odairányult, hogy felvilágosítást nyerjünk, minő alapon van a két irányú védelem az egyesült amerikai államokban együttes gondozás alatt?

William O. Stillman úr kimerítő választát közöljük következőkben:

F. évi május hó 5-én kelt becses levelét megkaptuk és igen szépen köszönöm abbeli ígéretét, hogy nemsokára személyi adatait és fényképét meg fogja küldeni. Remélem, elég korán meg fogom azokat kapni, hogy a National Humane Reviewben közzétehessem, mert mi mindig hálával emlékezünk szíves szolgálataira és a multban tanusított személyes érdeklődésére, amelyért meg akarjuk tisztelni.

Ami a gyermekvédelmet illeti, az egyesült államokban 43 társulat létezik, amely kizárólag a gyermekkinzás ellen működik; 161 kizárólag az állatkinzás meggátolásának szenteli magát és 311-nél a két cél egyesítve van.

Nagy és gazdag városokban rendszeren könnyű külön célú társulatok alapításához elegendő résztvevőt és pénzt összehozni, de kisebb városokban sokszor célszerűbb a két célt egyesíteni, hogy megfelelő eredmény legyen elérhető.

De azért nagy városokban is vannak egyesített társulatok, így p. o. Chicagóban, melynek 2-3 millió lakosa van. Az én helybeli társulatom, melynek hosszú éveig voltam elnöke, szintén egyesült társulat, véd-

nöksége alatt 30,000 állat és 8-9 ezer gyermek áll a bűnügyi útra terelt esetek száma 1500-1700 évenként. A költségek 30,000 dollárra rúgnak ezen helyi társulat működéséből kifolyólag.

Az American Humane Association egy kombinált szervezet, de nem foglalkozik helyi kegyetlenségek ellenőrzésével. Ez a különböző államokban azok különböző törvényei alapján hajtatik végre.

Az American Humane Association törvénybe van iktatva és az állami törvények alapján van szervezve, feladata, hogy a törvények betartását ellenőrizze.

A működés két ágazatát egyesíteni kellett, mert míg sok volt az olyan társulat, mely a két célt követte, addig csak kevés volt olyan, mely csak a gyermekvédelmet karolta volna fel, úgy hogy ezek ereje nem lett volna elegendő országos egyezménynek sikeres létrehozására.

Nem látom be, miért ne lehetne Magyarországon is egyesíteni a két irányt, ha Önök ezt kívánatosnak tartják. A legcélszerűbb módja ennek az volna, ha a társulatban két osztályt létesítenének, egyiket a gyermekek, másikat az állatok számára. Ha van elég tisztviselő, ezek egyik részét a gyermekvédelemre, másik részét az állatvédelemre lehetne beosztani, de ha nem áll rendelkezésre elég fizetett tisztviselő, akkor a munkát fel lehet osztani a tisztviselők között legjobb belátás szerint. Az évi jelentések készítésénél a két ágazat természetesen egészen külön kezelendő.

A mi nemzeti gyűlésünknel októberben 2 napot a gyermekvédelemnek és 2 napot az állatvédelemnek szentelünk.

Ezen gyűlésen a két különböző ágazatra vonatkozó megbeszélések és tanácskozások szintén külön tartatnak meg.

Csatolva küldöm az északamerikai védelmi statisztikát az 1912. évre vonatkozólag. 1557 fizetett alkalmazottunk van és közel 125,000 tagunk. Társulataink különböző forrásokból évenként közel két millió dollárt kapnak. A saját tulajdonát képező épületek értéke több mint két millió dollár. Az alapítványok meghaladják a három milliót. A védelem alatt álló gyermekek száma több mint 245,000 és az állatoké 1,367.367. Ez az 1912-ik évre szól.

Több mint 36 ezer feljelentés történt, és több mint 27 ezer marasztalást értünk el.

Kérése folytán külön boríték alatt küldöm helyi

társulatom évi jelentését, szervezetét és alapszabályait. E mellett lesz az American Humane Association évi jelentése is. Mindkét jelentés az 1911-ik évre szól, mert az 1912-ik évre szólók még nem hagyták el a nyomdát.

Ha még másban szolgálatára lehetek, legyen szives engem okvetlen értesíteni. Remélem, hogy ezen levelem jó egészségben találja és várom az arcképét.

Szives üdvözlettel W. O. Stillman, elnök. — Utóirat. Csatolni fogok egy féltónusban tartott arcképet, viszonzásul az Ön fényképéért.

A Sósfürdő madarai.

Budapest, Sósfürdő 1913. jul. 15.

Nem sokan ismerik ezt a pompás kis zöld erdőt, mely a főváros közvetlen közelében — alig 10 percre — kellemes tanyát ad annyi sok hasznos, bájos dalu és szép kis énekes madárnak.

Mint a leghasznosabb, sokféle betegséget gyógyító, az idegeket erősítő sósvízi fürdőt, mint kiváló keserűvízforrások telepét, télen-nyáron nagyon sokan — kivált nők — felkeresik ugyan, mióta a vilámos közvetlenül ide szállítja a vendégeket, — sokan is laknak a kényelmesen berendezett szálló-szobákban —, vasárnaponként pedig a fürdő vendéglőjében egymást érik a városi testületek által rendezett táncmulatságok s az erdő nagy gonddal rendezett sétautjain ilyenkor hullámszik a jókedvű fiatalság: de azért alig akad egy pár egyén, aki megfigyelne, hogy a különben jó cigányzenénél és a világ összes zeneművészeinél sokkal kellemesebb és édesebb zenekar: a madarak zenekara.

Előttünk pedig ez a legkedvesebb bája ennek a Sósfürdőnek, pompás erdőjének, melyben vegyesen vannak azok a bokrok és lombos fák, ahol biztos és nyugodt tanyát találnak a mi apró hasznos madaraink.

Mert a fürdő és környéke tulajdonosa, br. Kozmicza, maga is nagyon szereti a madarakat, mivel tapasztalásból ismeri ezeknek hasznos voltát, s a fákra felrakott fészekodukkal és téli madár-etétökkel igyekszik minél több kis madárral megkedveltetni ezt a helyet. Annymeg madárszeretete, hogy pl. most tavaszon az egyik elsőosztályú márvány-fürdőszoba nyitva hagyott ablakán berepült egy pár fecske s épen a fürdőkád felett a mennyezet közepén nézték ki maguknak a házhelyet, csakhamar meg is jelölték annak határát az odamázolt sárral s hívtak magukhoz néhány segítőtársat; úgy hogy mire a báró észrevette, már meg is volt a fészek fundamentuma a mennyezeten szép fekete sárból és apró gatzból. És a báró nemcsak nem üzte őket a honfoglalásból, hanem mindenkinek megtiltotta, hogy zavarja a fészekkészítést, az ablakot úgy alakította, hogy a fecskék szabadon járhasanak azon ki és be; a fészek alá pedig jó mélyen egy olyan papirkosarat alkalmazott, mely megóvja a kádat minden szeméttől. Az istállóban a többi fecskék, a magtár padlásán pedig a komoly baglyok ütötték tanyát s a legnyugodtabb békeességben lakoznak, úgy hogy a baglyok meg se

mozdulnak az ember megjelenése miatt, legfeljebb csak nagy szemeikkel kísérik az embert, mintha tudnák, hogy a gazda mindenkivel megszerettette a madarat.

Most már csak abban gyönyörködünk, hogy a kis anyamadarak hogyan tanítják apró fiaikat a repülésre; hogyan csalják egyik lombról a másikra, egyik ágról a másikra és egyik fáról a másikra s aztán bejárják az egész erdőt csapatostul s megint visszatérnek.

De mikor idejöttünk május végén, visszhangzott az egész erdő a fülemilék bájos énekétől, a rozsdafarkuk és cinegefélék, ökörszemek csicsergésétől, a rigók hatalmas kiáltásaitól, a harkályoknak rekedten is kedves hangjától.

Mert temérdek fülemile, fekete és sárga rigó, sok harkály, rozsdafarku, cinegefélé, ökörszem, fecske stb. borítja el az erdőt és az épületeket. Éjjel pedig előbujnak a baglyok a padlások sötétjéből, hogy posztlítsák a szántóföldek egeit.

Néha ugyan a pompásan mesterséges fészket rakó szarka is rak egy-egy fészket az erdő szélén akácákrák; sőt az aprómadár pusztító vércse is megjelenik néha, de mielőtt nagyobb garázdálkodást vihethének véghez, a báró titkára addig lesi őket, míg sikerül lelőni a különben nagyon óvatos ellenséget.

Télen pedig seregestől sietnek ide a sármányok, cinkék, kékbegyű madarak abban a biztos reményben, hogy terített asztalra és meleg tanyára találnak.

Ha máshelyen is hasonló nyugalomban lehetnének a madarak és hasonló gondoskodásban részesülnének, mint itt, bizony kevesebb lenne a pusztító hernyó és veszedelmes rovar.

K. Nagy Sándor.

Egyesületi és szövetségi hírek.

Az Országos Állatvédő Egyesület köréből.

Az új kereskedelemügyi miniszter üdvözlése. Báró Harkányi János kereskedelemügyi minisztert az O. Á. V. E. hivatalbalépése alkalmával felkereste üdvözlétével s kérte, hogy az állatvédelem szempontjából oly fontos ügyet kiváló figyelmére méltassa. A miniszter úr az üdvözlésre augusztus hó 4-én kelt következő levelet intézte az O. Á. V. E.-hez:

„Országos Állatvédő Egyesület Budapest.

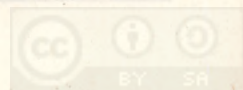
Kereskedelemügyi miniszterre történt kinevezésem alkalmából az Egyesület szives volt engem üdvözölni.

Amidőn a jóleső szives figyelemért legőszintébb köszönetet mondok, biztosítani kívánom az Egyesületet, hogy az üdvözlőiratban említett ügyeket a legmelegebben óhajtom felkarolni.

Szives üdvözlettel

Harkányi.“

Kormányérfiak üdvözlése. Benedek Sándor vallás- és közoktatásügyi államtitkárt az O. Á. V. E. hivatalbalépése alkalmával üdvözölte, a vallás- és közoktatásügyi miniszterium államtitkári állásából távozott Náray-Szabó

Sándorhoz pedig iratot intézett, melyben az állatvédelem ügye és az O. Á. V. E. törekvései iránt tanúsított jóindulatát és pártfogását megköszönte. (1426—1913., 1425—1913., 1424—1913.)

Az Országos Állatvédő Egyesület kegyeleti és jótékony egylet. Ezt mondta ki a fő- és székvárosi m. kir. pénzügyigazgatóság abból az alkalomból, hogy a m. kir. állami hidak igazgatóságához intézett megkeresése bélyeg nélkül adatván be, megleleltetett és az O. Á. V. E. ez ellen felebbezéssel élt. A pénzügyigazgatóság a felebbezésnek helyt adott a fenti kimondás alapján. (Nem ismerjük, de hát ki ismeri a bélyeg-törvények és szabályok labirintusát, de azt hisszük, hogy az a megkérés, melyet az O. Á. V. E. az állami hidak igazgatóságához a hidak felszórása érdekében intézett, talán egyáltalában nem sorozható a bélyegköteles beadványok kategóriájába.) (1346—1913.)

Csereviszony külföldi állatvédő egyesületekkel. Az országos statisztikai hivatal az egész külföldre kiterjedő csereviszony létesítését kezdeményezte a közművelődési egyesületek között. Egyelőre arról volt szó, hogy a belgiumi intézetek és egyleteknél történjenek az első lépések. Az O. Á. V. E. is felhívást kapott arra, hogy a mozgalomban részt vegyen. Az O. Á. V. E. bruxellesi és anversi állatvédő egyesületekhez intézett megkeresést és ennek alapján mindkét egyesülettel tényleg csereviszonyba léptünk. (1366—1913.)

A székesfővárosi omnibuszok. A napilapokban és az O. Á. V. E. választmányában úgyszólván állandóan hangoztatott panaszok által indítva, az O. Á. V. E. újból megkereséssel fordult a székesfővárosi omnibusztársasághoz, hogy a lovak kímélése érdekében szükséges intézkedéseket tegye meg. Az O. Á. V. E. megkeresésében hangsúlyozta, hogy kérésének teljesítése nemcsak az állatvédelem, de a társaság érdekében is fekszik, mert az utóbbira nézve sem lehet közömbös, hogy a nagyközönség, de kivált az itt megforduló külföldiek kedvezőtlen ítéleteket alkotnak maguknak a vállalat humanitásáról. (785—1913.)

Panasz a székesfővárosi rendőrség ellen. Az Est című napilap július 5. számában az „Állatvédő jutalma” cím alatt megjelent közlemény tudomásunkra hozta, hogy egy rendőr állítólag szó nélkül ürte, hogy az állatkínzó az állatkínzást panaszló egyént a legdurvább szavakkal illette. A közleményben tüzetes adatok, nevezetesen az illető rendőr száma stb. nem voltak közölve. Azért az O. Á. V. E. a rendőrség főkapitányához fordult azzal a kéréssel, hogy az illetékes rendőrkapitány útján a tényállást kideríttesse és az illető rendőrt figyelmeztesse. Az O. Á. V. E. ez esetre azért helyezte nagy súlyt, nehogy a tényekkel ellenkező olyan balvélemény lábra kapjon, mintha az államrendőrség az állatkínzások ellen felszólaló közönséget eljárásában nem támogatná.

Madárvédelem a székesfővárosi Sósfürdőben. Lapunk olvasói K. Nagy Sándor kir. ítélőtáblai bírósági, az O. Á. V. E. alelnökének jelen számunkban olvasható kedves közleményéből tudomást nyernek arról a kiváló gondozásról, melyben a székesfővárosi Sósfürdő tulajdonosa,

báró Kozmicza Miklós úr a sósfürdői liget madárvilágát részesei. Az O. Á. V. E. a nevezett bárónak követésre méltó példát nyújtó intézkedéseire elismerését és köszönetét fejezte ki.

Madárvédelem a székesfővárosban. A buda—hegyvidéki társaskör alelnöke dr. Eperjessy István, a székesfőváros környékén a madárvilág szaporítása érdekében indítványt nyújtott be, mely oda irányul, hogy legközelebbi évi jelentés alkalmával hívják föl a tagok figyelmét fészekoduknak kertjükben való fölállítására és esetleg kérjék a székesfőváros tanácsát, hogy a közterületeken, főleg a vízvárosi temetőben buzditásul állíttasson néhány fészek-odút. Az O. Á. V. E. ebből az alkalomból átírt a nevezett egyesület elnökéhez, dr. Szebeny Antal úrhoz, ismertette a székesfőváros által Guckler Károly erdőmester útján folyó intézkedéseket és elismeréssel adózott az indítványozónak. (1539—1913.)

Állatokat sanyargató vasúti szállítás. Az O. Á. V. E. egy bécsi egyesület részéről arról értesült, hogy május 9-én Bécsbe érkezett három vasúti kocsiban 14—14 ló volt elhelyezve, amiért is azok elsanyargatva, részben törött lábakkal érkeztek meg. Az O. Á. V. E. a panasszal a Máv. igazgatóságához fordult és erről a földmiv. miniszter úrhoz is jelentést tett, aki maga részéről szintén felhívta a Máv. igazgatóságát, hogy jelentést tessen és hasonló állatkínzások elkerülése érdekében intézkedjék. (1507/1913.)

Állatkínzások üldözése. A borjak erőszakos itatása súlyszaporítás céljából. Az O. Á. V. E. felvigyázója jelentést tett, hogy a borjakat vásárra szállító egyének a székesfővárost környező kocsimák udvarán melegvizet liszttel tömik meg a borjakat, hogy súlyosabbak legyenek. Hasonló irányú névtelen feljelentés érkezett a földművelésügyi miniszteriumba. Az O. Á. V. E. orvoslás végett a gödöllői főszolgabíró, a X. ker. rendőrkapitányt és az állatorvosi hivatalt (Marhavásártér) megkereste és ezen lépéseiről a földművelésügyi miniszter úrhoz is jelentést tett. (1299/1913.)

Nagykároly. Az Északkeleti Újság július 20-iki számában „Állatkínzás” c. a. megjelent közleményből az O. Á. V. E. tudomást nyert Berger Izsák által elkövetett lókinzásról, a nevezett város rendőrkapitányát megkereste, hogy az eljárás eredményét közölje. (1585/1913.)

Beszterce. A „Bistritzer Zeitung” július 4. számában „Rohe Tierquälerei” cím alatt közlemény jelent meg, melyben panaszt emelnek aziránt, hogy a borjúkat gúzsba kötött lábakkal szállítják és hogy állatvédő egyesület sincsen. Az O. Á. V. E. a besztercei rendőrkapitányhoz, a polgármesterhez és a nevezett lap szerkesztőségéhez fordult azzal a megkereséssel, hogy az állat- és madárvédő egyesület alakítása érdekében mozgalmat indítsanak. (1401—1913.)

Nagyszombat. A Nagyszombati Újság közleményéből értesülvén az O. Á. V. E. a városi kövezések anyagszállításánál előfordult lószanyargatásokról, orvoslás végett a rendőrkapitányhoz fordult (1587/1913.)

Kézdivásárhely. Az itt megjelenő Székely Újság újabb állatkínzásokról ad hírt. Ezekről az O. Á. V. E. is

tudomást nyervén, újabb megkeresést intézett a város rendőrkapitányához, jelentést tett a földmivelésügyi miniszter úrhoz, a lap szerkesztőségét pedig felkérte, hogy állatvédő egyesület alakítása érdekében lapjában hangulatot keltsen. (1685/1913.)

Nyitra. A Nyitravármegye c. lapban (július 27.) a „A pecér útja“ cím alatt közlemény jelent meg, mely szerint a gypmester közegei a kutyák összefogdosásánál megbotránkoztató durvasággal járnak el, amit a gypmester közegeit kísérő rendőrök állítólag szó nélkül tűrnek. Az O. Á. V. E. a kapitányt megfelelő intézkedés végett megkereste. (1686/1913.)

Szeged. A Szegedi Naplóban (július 27.), Gontza J. Miklós tollából hosszabb közlemény jelent meg, mely az állatkinzások egész sorozatát panaszolja, nevezetesen a tiszaparti szálfák vontatása és a baromfi szállítása és kezelése körül. Ebből folyólag az O. Á. V. E. orvoslás végett a rendőrfőkapitányhoz fordult, felkérve őt arra is, hogy a Szegeden működő állatvédő egyesület támogatását vegye igénybe. (1677/1913.)

Komárom. A Komáromi Lapok július 19-iki száma felháborító állatkinzásról tesz említést, melyet egy Muck Ferenc nevét viselő szekér kocsisa követett el. Az O. Á. V. E. megkereste a komáromi rendőrkapitányt, hogy az ügyben az eljárást indítsa meg és annak eredményéről az egyesületet is értesítse. (1586/1913.)

Szentendre. A Szentendre és Vidéke című lap egy Elsik Andrásné által Pismánban elkövetett állatkinzásról adván hírt, az O. Á. V. E. a szentendrei rendőrkapitányhoz fordult, hogy a megindított eljárás eredményéről értesüljön. (1721/1913.)

Kecskemét. A Kecskeméti Ujságból az O. Á. V. E. arról értesült, hogy a város parkjaiban néhány tanuló sportot űz a madarak gummi- puskázásával, sőt az érettebb emberek között is akadnak, kik haszonlesésből fogdossák és kiszedik a madarakat fészkeikből. Az O. Á. V. E. megkereste a kecskeméti rendőrkapitányt, hogy a madárvédelmi törvényes intézkedéseknek érvényt szerezzen és e célból vegye igénybe az ottani ügybuzgó állatvédő egyesület támogatását. (1640/1913.)

Csongrád. A Csongrádi Ujságból (július 13. sz.) az O. Á. V. E. tudomást nyervén a madarakat flóbert-puskával üldöző egyének neveiről az illetékes főszolgabíró megkereste, hogy a megnevezett madár-üldözők ellen megindított eljárás eredményéről értesítést küldjön.

Nagykanizsa. Az itt megjelenő Zala című lap „Gyermekek hadjárata a madarak ellen“ c. alatt megjelent közleményben panaszolja, hogy a gyermekek a városi ültvényekben állandóan üldözik a madarakat. Az O. Á. V. E. hivatkozással a fennálló törvényes rendelkezésekre a rendőrkapitányhoz fordult orvoslás végett. (1638/1913.)

Állatvédelmi előadás. Az O. Á. V. E. főtitkára július hó 16-án állatvédelmi előadást tartott Léván a tanítóképző intézet dísztermében. Jelen volt a városi törvényhatósági bizottság élén a polgármesterrel, tanítókönyvtárosokkal, a városi tanfolyam vezetőivel, tanítókkal, tanítónőkkel, tanítónőképző tanfolyama és tantestülete. Köveskúty Jenő igazgató szép bemutatón és összefoglaló beszédet

tartott és magára vállalta a lévai állatvédő egyesület szervezését. Az egyesület elnöke a rendőrkapitány lesz, ki az állatvédelemnek tevékeny, lelkes barátja.

Egyesületalakítás Gyulán. Ezt az alakítást Wieland Dénes úr készíti elő, akivel az O. Á. V. E. érintkezésben áll. A nevezett buzgó állatvédő megnyerte Preszly Loránd csendőrfőhadnagy urat is, ki a parancsnoksága alatt álló közegeket az ügy szolgálatába állította s útmutatásokat és falitáblákat kér. Az O. Á. V. E. nevezett főhadnagy úrnak elismerését fejezte ki. (1506/1913.)

Egyesületalakítás Sepsiszentgyörgyön. A Székely Nép című lap f. év 38-dik számában „Emberek-állatok“ cím alatt Adam Éva (Kamenitzky Etel) tollából az állatvédelem érdekeiért lelkesedő cikk jelent meg. Az O. Á. V. E. szerzőnek a nép között leendő kiosztás végett állatvédő nyomtatványokat bocsátott rendelkezésére, a lap szerkesztőségét pedig megkereste, hogy egyesületalakítására irányuló mozgalmat indítson. (1232/1913.)

Egyesületalakítás Szabadkán. Hānlser Károly az O. Á. V. E. titkára július 16-án Szabadkán megjelent és az irányadó személyiségekkel értekezett abból a célból, hogy az egyesület alakítására irányuló mozgalmat elősegítsék. A város érdemes főkapitánya, Szalay Mátyás, irányítja a mozgalmat, melynek támogatására az O. Á. V. E. dr. Purgly Sándor főispánt is felkérte. (1631/1913.)

Egyesületalakítás Alsókubinban. Ez ügyben az O. Á. V. E. tárgyalást folytat dr. Gaszner József vm. főlevéltárossal a Csaplovics könyvtár őrével, aki az ügyvel való foglalkozásra készséggel vállalkozik. (601/1913.)

A rutén nép és az állatvédelem. Mátné Miklós zsukói gör. kath. lelkész és iskolaszéki elnöknek az O. Á. V. E.-hez intézett javaslata alapján az O. Á. V. E. megkeresést intézett Papp Antal munkácsi gör. kath. püspök úrhoz, hogy egyházmegyéjének lelkészei útján a rutén lakosságot a madárvédelem jelentőségéről és hasznáról felvilágosítsák és az ügynek barátokat szerezzenek. (1141—1913.)

Adományok: Prónay Józsefné úrnő 100 korona, Hunek Emil 9 kor. 20 fill., Állatkert útján névtelen 5 kor., özv. Kunze Adolfné 5 kor. és Löffelmann Béla 3 kor.

Új tagjaink: dr. Fejérpataky Kálmán kir. tan., ügyvéd, Ademetz Henrik cs. és kir. százados, Főgimnázium önképző köre Dēs, Dietl Antal, Czebeczauer Lajos százados, Strasser Izidorné, Gyérey Rikárd földbirtokos, Iglauer István gyárigazgató, dr. Kovách Aladár mentőgy. igazg., dr. Madarassy Béla táblai bír., Schlézingler Jakab banktulajdonos, Gmehling Gottfried butorgyáros, Kállay Istvánné, Szirch Imre.

A megbízottak sorába lépett: Koppély Géza földbirtokos, Jankovich György kultuszminiszteriumi min. osztálytanácsos.

Rz Országos Ifjusági Madárvédő Ligába belépett f. évi május, június és július hónapokban 227,803 tag.

Ügyünk névtelen barátja az Est és a N. P. Volksblatt című lapokból három kivágást küldött be, melyek közül kettő a kézdivásárhelyi lókinzásról, egyik a társaskocsik túlterheléséről szól. Mindkét irányban intézkedünk és a névtelen beklődőnek szives köszönetet mondunk. (1431—1913.)

A szövetséges egyesületek köréből.

A Kőszegi Állatvédő-Egyesület jul. 13-án tartotta évi rendes közgyűlését a városháza tanácstermében Chernel István elnöklésével. A távollévő titkár helyett az elnök terjesztette elő az egyesület múlt évi működéséről szóló jelentést s ennek kapcsán előadást tartott a szőlőkben és gyümölcsösökben teendő madárvédelmi berendezésekről. Reámutatott különösen a *szőlőilonca* (*Tortrix pilleriana* Schäff.) és a *szőlőmoly* (*Conchylis ambignella* Hb.) kártételeire, ismertette a madárság hasznos sáfárkodását a szőlőterületen s hangsúlyozta, hogy lehetőség szerint erdei fákat, fenyőféléket, bokrokat és éldősvényeket ültessünk a szőlőkben; amit így területben veszünk, azt sokszorosan visszanyerjük az ültetvényekben megtelepedő madárság rovarirtó munkájában. Az államilag elismert bajor madárvédelmi bizottság s a m. kir. ornith. központ idevágó utasításait magyarázva megemlítette, hogy ezek elvei szerint már 16 év előtt rendezte be saját szőlő és gyümölcsös kertjét madárvédelmi teleppé s a 3 holdnyi területen — hol azelőtt egyetlen madárfészek sem volt — maig 27 féle madárfaj költött s volt év, mikor 37 fészek találkozott a területen, ami alacsony számitással 200 darab munkálkodó madarat jelent.

Az egyesület a gyakorlati madárvédelem terén működött legintenzívebben. Az elmúlt télen is 4 uj „Parus“ etetőkészüléket hozatott a legújabb mintából s 37 koronáért vásárolt etetőanyagot. Most már legnagyobbbrészt „Parus“ etetőkészülékek vannak vidékünkön használatban. Az etetőkészülékek elhelyezését illetően eltértünk a régebbi gyakorlattól annyiban, hogy nyilvános helyeken, sétatereken nem alkalmazunk etetőket, hanem csak zárt, ellenőrzésben részesülő kertekben, gyümölcsösökben, szóval olyan helyeken, ahol garázda kezek és ellenségek nem férközhetnek hozzájuk s az etetők ellátását, gondozását az illető tulajdonos vállalja. Tél szakán — a magán-etetőket is számítva városunk területén — mintegy 80 helyen találtak terített asztalt madaraink.

A fészekodvak gyártását nem folytattuk, hanem bizományba vettünk ifj. Kühnel Márton debreceni fészekodúgyárából 100 drb fészekodvat. Ezekből s még meglevő készletünkből tagjainknak ingyen juttattunk 84 darabot s nagyobb, kiválóan alkalmas, zárt kertekben 25 darabot helyeztünk el. A két évvel ezelőtti kísérletképpen készítettett cserépodukkal szerzett tapasztalataink bebizonyították, hogy nemcsak a cinegék, hanem a rozsdafarkúak is szívesen elfoglalják azokat, sőt egyben örvös légykapó is költött, ami tudunkkal az első eset.

Állatkínzásról csak egy esetben szereztünk tudomást, de még mielőtt közbenjárásunkra szükség lett volna, szolgabíróságunk már megbüntette az illetőt s lovaival való kegyetlen bánásmódja miatt 8 napi elzárásra és 150 korona pénzbüntetésre ítélte, mely ítéletet a másodfokú hatóság is jóváhagyta.

A Gyermekeknaptárból 400 darabot ajándékoztunk a helybeli fiúiskolák növendékeinek. Felvettük az inté-

zetek új növendékeit az Ifjúsági Madárvédő Liga tagjai sorába. A főgimnázium önképzőkörében 10 K pályadíjat tűztünk ki: „A madár és gyümölcsös“ címen irandó legjobb értekezés jutalmazására. Az ifjúság lelkiületére való hatásunknak tulajdonítjuk, hogy a régebben szokásos fészekszedések, tojásrombolások alig fordulnak már elő környékünkön s a múlt évben csak 2 esetről szereztünk tudomást. Ellenben többször hoztak tanulói fjak gondozás céljából fészkekből kiesett vagy táviródrótnak repült madarakat, melyek közül a legtöbb rövidesen annyira felfrissült, hogy szabadságát visszanyerhette.

Elnökünk résztvett a Győrött alakult állatvédő egyesület alakuló közgyűlésén és „Az Állatvédő Egyesületek feladatai“ címen előadást tartott ez alkalommal. A vadászatról és a fegyveradóról készülő új törvénytervezetekhez terjedelmes javaslattal működünk közre. Az eddig alkalmazásban volt statisztikai vadlelővési adatgyűjtőlapok megváltoztatása iránt kérelemmel fordultunk a központi statisztikai hivatal igazgatóságához s új, a legutóbb kiadott miniszteri körrendeleteknek megfelelő mintalapot szerkesztettünk, melyen a most már védelemben részesülő madárfajok nem szerepelnek. Felvilágosításul szolgáltunk sok esetben az ország különböző részéből érkezett tudakozóknak madárvédelmi berendezések dolgában. Terjesztettük az anyaegyesülettől ajándékozott füzeteket és nyomtatványokat. Köszönetet szavaztunk a kőszegi takarékpénztár 50 K ajándékáért, továbbá az O. Á. V. E.-nek a küldött nyomtatványokért, a m. kir. földmivelésügyi miniszteriumnak azért, hogy a Földmivelési Értesítőt s a Berliini Tierschutzvereinek, hogy folyóiratát rendszeren, ingyenesen juttatta hozzánk.

Tagjaink száma: 7 tiszteleti-, 17 alapító-, 5 család- és 96 rendes tag. Elhalálozás és elköltözés következtében a tagállomány sajnos megfogyott s ez okból jövedelmeinkkel gazdálkodva nagyobb pénztári készlet elérésére törekedtünk úgy, hogy e címen 1321 K 73 fill. összeget tüntethetünk ki zárószámadásunkban. Végül jelentette az elnök, hogy őt és az elnököt, a torinoi állatvédő-egyesület 42 évi fennállása alkalmából, elismerő oklevéllel tüntette ki. A pénztárnok jelentését a közgyűlés elfogadván, neki a felmentvényt egyhangúan megadta.

Pótválasztmányi tagokul megválasztattak: Babarczy Ilona bárónő és Bobuss Katalin. Végül Waiszbecker Ede köszönetet mond az elnökség fáradozásáért és indítványozza, hogy jelentése egész terjedelemben ki nyomattassék, amit a közgyűlés egyhangúan elfogadott. (1526/1913)

A Czellőmők és Vidéke Állatvédő Egyesület folyó évi július hó 7-ik napján tartotta közgyűlését Czellőmőkön, a városháza tanácstermében Göttmann Bódog elnöklete alatt. A tagok szép számmal jelentek meg.

Elnöki megnyitó s a múlt évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után következett a titkár-jegyző jelentése az egyesület múlt évi működéséről, de egyúttal visszapillantást vet a jelentés a lefolyt öt év alatt a czellőmőkli járásban az állatvédő egyesület kezdé-

ményezése folytán foganatosított állat-, illetve madárvédelmi intézkedésekre is.

A lefolyt öt év alatt alkalmazott az egyesület 26 darab madáretetőt, kifüggesztett 205 darab fészekodut. Az egyesület a lefolyt öt év alatt 942 K 58 fill. vagyont gyűjtött. Az egyesület tagjainak száma 154, ezek közül 2 alapítótag.

Hogy a madárvédelem minél szélesebb körben elterjedjen s hogy már az iskolásgyermek lelkébe beoltassék az állatok, illetve madarak iránti szeretet, kimélet: a közgyűlés elhatározta, hogy a járás minden iskolája egy pár darab fészekoduval elláttassék, melyeken azután a gyermekek szemléletileg nyerhetnek oktatást a gyakorlati madárvédelemről. Azért az egyesület az 1913. évi költségvetés terhére 300 darab fészekodut szerez be. Az iskolásgyermek között leendő szétosztásra 500 példány Gyermeknapotár megrendelését határozta el a közgyűlés. Felkérte továbbá az elnök, hogy a tél folyamán kérjen fel az ornithologusok közül valakit, aki akár valamely zeneestélyen, akár pedig irodalmi estélyen hajlandó volna az állatvédelem népszerűsítése és terjesztése érdekében Czeldömölkön felolvasást tartani.

Jelenti az elnök a közgyűlésnek, hogy a jános-házi és a nemeskereszturi tagok buzgólkodása következtében egyesületünk 18 új taggal szaporodott; felkéri az egyesület jelenlevő tagjait hasonló buzgalomra az új tagok gyűjtésénél.

Letárgyaltatott a pénztárosi jelentés s megállapított az 1913. évi költségelirányzat, az elnök megköszönve a tagok szíves megjelenését, a közgyűlést bezárta. (1527/1913.)

A Trencsénmegyei Állat- és Madárvédő Egyesület közgyűlése július hó 1-én tartott meg. Jelen voltak : Hortobágyi Ágost kir. s. tanfelügyelő, mint h. elnök, továbbá: Petrás Károly kir. tanácsos, országgyűlési képviselő, Zelenay Sándor városi főjegyző, Dettrich Béla, Kubinszky Leó, Sándor Dezső, Bocsek György, Háray Gyula, Balazsovjevch György, Horváth Kornél, Groszmann Adolf, Marszina Endre, Boross Bertalan, Horváthné Berlánszky Albina, Petrás Mariánna, Eöry Zelma, Lenhartovich Szylveszter, Lenhartovich Szylveszterné, Berecz Gyula, Kugel Ignác, Friedländer Ráfael és Kraichely Ede áll. tanító mint jegyző.

Hortobágyi Ágost h. elnök üdvözlőlvén a megjelenteket, bejelenti, hogy Ucsnay Ernő kir. tanácsos, polgármester váratlan elutazása miatt a mai gyűlésen meg nem jelenhetett, miért is annak vezetése ő reá háramlott. A jegyzőkönyv hitelesítésére Háray Gyula áll. el. isk. igazgatót és Maroszina Endre r. kat. s. lelkész kéri fel.

Az évi jelentésből, melyet Hortobágyi Ágost ügyvezető adott elő, kiemeljük a következőket:

Előadó mult évben indította meg a mozgalmat az egyesület megalakítására s 101 tag jelentkezett. Az alakuló közgyűlés okt. hó 16-án tartott meg. Az egyesület jóváhagyott alapszabály hiányában nem fejthetett ki teljes tevékenységet. Az alapszabályokat április 3-án hagyták jóvá. Időközben előadó képviselte az

egyesületi működést, ő vitte a levelezést az O. Á. V. E.-tel mint központtal, hatóságokkal és egyesekkel és az O. Á. V. E. és a szövetség május 25-én tartott közös nagygyűlésén az egyesület képviselőjében meg is jelent. Azt a szomorú jelentést teszi előadó, hogy az egyesület tagjai közül Baross Jusztin alispán és Toscano Leo kéményseprőmester elhalálozott. Az egyesület tagjainak száma ezidő szerint 108. Előadó sajnálatlalt jelenti, hogy hivatalból Somogyvármegyébe helyeztetvén át, az egyesületnél viselt tisztségeiről lemondani kénytelen.

A közgyűlés a jelentést egész terjedelmében tudomásul veszi és Hortobágyi tanfelügyelő úrnak az egyesület alakítása és vezetése körül teljesített munkájáért és fáradozásáért köszönetet szavaz.

A tisztikar a közgyűlés az elnök javaslatára a következőleg választotta meg: Dísznök: Szalavszky Gyula v. b. t. t. Trencsén vármegye főispánja. Elnök: Ucsnay Ernő kir. tanácsos, polgármester. Alelnök: Simonides István főgimnáziumi igazgató. Ügyvezető alelnök: Bocsek György internátusi gondnok. Szövetségi képviselő: Petrás Károly kir. tanácsos, országgyűlési képviselő. Titkár: Horváth Kornél áll. el. isk. igazgató. Jegyzők: Kraichely Ede áll. tanító és Friedländer Ráfael izr. tanító. Pénztárnok: Kugel Ignác izr. tanító. Ellenőr: Czögler Kálmán főgimnáziumi tanár. Könyvtáros és gyűjteményőr: Háray Gyula áll. el. isk. igazgató. Ügyész: Dr. Hajdu Béla ügyvéd választottak.

A választmányt a közgyűlés Hortobágyi Ágost elnök javaslatára egyhangúlag a következőleg alakította meg: Hajdu Géza curiai bíró, Petrás Károly kir. tan., országgyűl. képviselő, Rudnay István alispán, Schwertner Antal ny. alispán, Kosztka Mihály kir. tan., tanfelügyelő, Martényi Árpád kir. vezető járásbíró, Misz Rezső esperes-plébános, Otrók Mihály áll. felsőleányisk. igazgató, Friedrich József állomásfőnök, Zelenay Sándor városi főjegyző, Topolánszky Frigyes m. kir. főállatorvos, Dettrich Béla adóhivatali főellenőr, Marszina Endre lelkész, Groszmann Adolf igazgató és Lenhartovich Szylveszter kántortanító, továbbá Petrás Mariánna áll. tanítónő, Eöry Zelma tanítónő és Lenhartovich Szylveszterné.

A közgyűlés a bemutatott 1913. évi költségvetéstervezetet 214 K fedezettel, 153 K 50 fillérenyi szükséglettel s így 60 K 50 fillérenyi rendelkezési alappal jóváhagyja.

Következett az egyesület jövő működésének megbeszélése.

Elnök javasolja, hogy a működési terv irányelvei legyenek 1. a folytatólagos taggyűjtés, 2. a Gyermeknapitáraknak nagyobb számban való megrendelése s a szegényebb tanulók közt leendő ingyenes szétosztása s terjesztése, 3. fészekodvak kifüggesztése, 4. madáretetők felállításának s gondozása, 5. az igavonó állatok kínzásának megakadályozása, 6. hasznos állatok és madarak irtásának megakadályozása és feljelentése, 7. a feljelentő rendőrök, erdőőrök, mezőőrök stb. megjutalmazása és így tovább.

A közgyűlés felkéri Bocsek György újonnan megválasztott ügyvezető alelnököt, hogy ezen irányelvek szerint a legközelebbi választmányi ülés elé konkrét javaslatot terjesszen.

Petrás Károly kir. tanácsos, országgyűlési képviselő felpanaszolja, hogy kutyazáratok alkalmával a gyepmester dróthurokkal fogdossa össze kiméletlen kegyetlenséggel az utcákra véletlenül kiszabadult kutyákat s fojtogatva vonszolja kocsijáig az állatokat. Indítványozza, hogy a kutyafogásnak a művelt államok mintájára humánusabb eszközökkel, így pl. csapóhálóval való fogása tárgyában tétessék megkeresés az országos központhoz, hogy az országos központ ez ügyben a földmívelési miniszteriumhoz javaslatot tegyen.

A közgyűlés a javaslatot egyhangúlag elfogadja.

Petrás Károly országgyűlési képviselő ecseteli továbbá, hogy a baromfi piaci kínzásának, véresre kötözésének, fejfelé való hurcolásának stb. megakadályozása céljából tétessék a vármegyei törvényhatósághoz megkeresés szabályrendelet kiadása iránt.

A közgyűlés az indítványt egyhangú helyesléssel elfogadja.

Háray Gyula áll. isk. igazgató javasolja, hogy az alapszabályok sokszorosíttassanak.

A közgyűlés a javaslatot elfogadja.

Elnöklő az összes iratokat Horváth Kornél titkárnak, a pénztári iratokat a nála levő pénzmaradvánnyal együtt Kugel Ignác pénztárosnak s az időközben érkezett füzeteket Háray Gyula könyvtárnoknak átadja és megköszöni Zelenay Sándor városi főjegyzőnek a tanács-terem átengedését.

Petrás Károly kir. tanácsos, országgyűlési képviselő ismertetvén Hortobágyi Ágost kir. s. tanfelügyelőnek ezen modern egyesület létesítése körüli érdemeit, javasolja, hogy a közgyűlés neki ezen buzgóságáért jegyzői köszönetet mondjon.

A közgyűlés az indítványt egyhangú helyesléssel magáévá tévén, Hortobágyi Ágost kir. s. tanfelügyelőnek az egyesület megalkotásáért hálás köszönetet mond.

Hortobágyi Ágost kir. s. tanfelügyelő, h. elnök ismételtlen kéri az egyesület tagjait, hogy az egyesület felvirágoztatását viseljék szívükön s a tagok érdeklődését és támogatását megköszönvén, a közgyűlést berekeszti.

A Sárosvármegyei Állatvédő Egyesület titkára, ifj. Thóbiás Gyula július 8-án az eperjesi Széchenyi-kör által rendezett slójd tanfolyam keretében madárvédelmi előadást tartott, melyen 42 tanító és 12 tanítónő vett részt. Az előadás igen nagy érdeklődést keltett és a hallgatók között az O. Á. V. E. által küldött nyomtatványok osztattak ki.

Az Esztergommegyei Állatvédő Egyesület érdemleges tárgyalás után Székely Henrik városi állatorvost bízta meg a megbízottak intézményének létrehozásával.

HIREK.

A pozsonyi Á. V. E. titkára, dr. Kováts Lajos, kit emberbaráti nemes működéséről olvasóink már ismernek, valóban odaadó szociális tevékenységének és feláldozó munkásságának újabb tanúságát szolgáltatta. A nemrégben Pozsony legszegényebb részét ért tűzkatasztrófa következtében hajléktalanul maradtak egy részének elhelyezését a város polgármestere dr. Kováts tiszti orvosra bízta, aki több hónapon át tartó kitartó munkássággal a hajléktalanokat a régi gimnáziumban helyezte el. Ide jutott 74 család 190 gyermekkel (25 csecsemővel), akik nemcsak lakásokat nyertek, hanem gyermekkertet, csecsemő-otthont, gyermek-fürdőszobát, közös konyhát, gyermekjátzóteret. Az épület folyosóit és az óvodát szép állatképekkel és alkoholelles falitáblákkal és az Országos Állatvédő Egyesület által kiadott képes plakáttal ékesítette. E napokban az épület új berendezésével egy gyermekünnepély keretében bemutatták a közönségnek, melynek nagy része munkásokból és kivált munkásanyákból telt ki. A helyiségek tisztasága és célszerűsége örvendetesen érintette a jelenlövőket, kik közül Schulpe udvari tanácsos meleg köszönetet mondott dr. Kováts tiszti orvosnak, kinek munkájáról az egész sajtó is nagy elismeréssel nyilatkozott.

Fecskét nevelő veréb. Tafferner Béla ny. igazgatótól, a lugosi Á. V. E. alelnökétől érkezett magánlevélből a következőket közöljük: „A napokban levelet kaptam Nagybodófalváról Túróczy Endre jegyzőtől, a melyben arról értesít, hogy ott a községhez eresze alatt számtalan fecskepár fészkel s ezek a verebekkel folytonos harcban állanak, mert ezek is ott fészkelnek, s gyakran egyik-másik fecskefészket elfoglalják. Junius hó egyik napján a községi rendőr azt a hihetetlen fölfedezést tette, hogy egy him veréb egy fecskefészket fiókáit táplálja. A jegyzőnek ez hihetetlenül hangzott. A dolgot megfigyelte, sőt fölhívta az előljárók figyelmét is és csakugyan meggyőződtek valamennyien arról, hogy valami véletlen folytán elárvult fecske-fiókákat egy him veréb táplálja. Pontosan minden 4—5—8 percben megtér valami hernyóval, bogárfélével vagy lepkével. Eleinte azt hitték, hogy saját fiókáit eteti, de miután a fészkek lakót szemügyre vették, meggyőződtek arról, hogy azok csakugyan fecske-fiókák. Minden esetre érdekes megfigyelés, mert eddig csak a vörösbegy, ökörszem, poszáta és a fülemile volt erről a jószívűségéről nevezetes.“ 1729—1913.

Az utcáról. A szombati hetivásár napján a győri belváros felé igyekeztem. Útközben egy kis leánnyal találkoztam, ki fejükkel lefelé csüngő csirkéket vitt kezében. „Így vidd a csirkéket kis leányom“ — szavakkal igazítottam fekvő helyzetbe a szegény szárnyasokat. „Igen“ — felelte mosolyogva a kis leány. „Bizony leányom csak úgy vidd, mert ha kezdedben lóbázod, a rendőr reánk pöröl“ — figyelmeztette leányt a mellette haladó édesanyja. Őszinte örömmre szolgált, hogy a sok irányban elfoglalt, kevés számú rendőrlégénységet ily állatvédelmi irányú ténykedésre is

oktatták és figyelmeztették. Köszönet érte az intézőknek. Bayné.

Madárüldözés következményei. A „Keszthelyi Hirlap“ július 6-iki, a „Rábaközi Közlöny“ június 19-iki számában tanúságot szolgáltat szomorú esetekről tesznek említést, midőn a madarakat és fészkeket hajhászó gyermekek a fákról leesvén igen komoly sérüléseket szenvedtek. (1555—1913, 1174—1913.)

Kölnben kocsis iskola állítottatott fel, melyben már az első vizsga is megtartott. Ez a kocsis iskola a Németországban fennálló többi hasonló intézményektől abban különbözik, hogy az iskolát maga a város hatósága tartja fenn. (Az O. Á. V. E. lépést tett, hogy az iskola szervezésére és költségeire vonatkozó adatokat megszerezze.)

Állatvédelem Marokkóban. E részben törvényes rendelkezések iránt készült javaslat, melyhez a Tangerben képviselt államok követői hozzájárultak. Ezt a javaslatot a cs. és kir. külügyminiszterium a földmívelési miniszterhez küldötte azzal a kéréssel, hogy a javaslatban foglalt intézkedések életbeléptetése iránt esetleg felmerülő észrevételeket közölje. A földmívelésügyi miniszter állatvédő szak szempontból nyilatkozásra hívta fel az O. Á. V. E.-et, mely a javaslatot teljesen megfelelőnek jelezte. A javaslatból a következőket emeljük ki: A háziállatokkal nem szabad rosszul bánni. Rossz bánásmódnak minősítetik nevezetesen: a szándékos megsebzés, ismételt és túlságos erős verés, koplaltatás, levegőtől, világosságtól és mozgástól való elzárás, túlságos megterhelés, elbukott állatok felállítására céljából tett durva kísérletek, a közlélezésre szánt állatok zsúfolása és vétkes elhelyezése; tilos minden más állatok iránt való céltalan kegyetlenkedés; az egészségügyi bizottság, a rendőrség közegei, valamint tisztos magánügyének által megállapított kihágások a belföldi, vagy consularis vagy más illetékes bíróságok által üldözendők. Amennyiben más büntető törvény nem alkalmazható, a kihágás 5—50 peseta bírsággal büntetendő, mely bírság ismétlődés esetében megkettőzendő. (1609—1913)

A nyest védelme. A Hamburger Nachrichten július 9-én kelt száma szerint a porosz állami természetvédelmi központ szorgalmazására az állami erdészeti közegek utasítást kaptak arra nézve, hogy az értékes szőrmet szolgáltató és már-már kiveszőben levő nyestet (*mustela martes*) kíméljék. (1553—1913.)

Természetvédelem ellen. Egy oldalról mindig hatalmasabb lesz a természetvédelmet pártoló mozgalom és elvi jelentőségre emelkedik az a tétel, hogy abszolút káros madár vagy egyéb állat alig van. Másfelől azonban folyton más és más állatokat tesznek indexre a természetet korrigálni óhajtó akarnokok. Egy kormánytanácsos a berlini Die Post c. előkelő újságban a madárvédelem érdekében a verebeknek és varjaknak üzen háborút. Dániában hivatalosan irtják a kormoránt mint halellenséget. Darabjáért 1 kor. lődiját ífzetnek, mert állítólag naponként 65 fillér kárt okoz. Most a Neues Wiener Tagblatt Bécsben is a kormorán irtása érdekében emel szót. (1729—1913, 1723—1913.)

TARTALOM: Gyermekevdelem és állatvédelem. — A Sós-fürdő madarai. — Egyesületi és szövetségi hírek. Az O. Á. V. E. köréből: Az új kereskedelemügyi miniszter üdvözlése. — Kormányférfiak üdvözlése. — Az Országos Állatvédő Egyesület kegyeleti és jótékony egylet. — Csereviszony külföldi állatvédő egyesületekkel. — A székesfővárosi omnibusok. — Panasz a székesfővárosi rendőrség ellen. — Madárvédelem a székesfővárosi Sósfürdőben. — Madárvédelem a székesfővárosban. — Állatokat sanyargató vasuti szállítás. — Állatkinzások üldözése. — Állatvédelmi előadás. — Egyesületalakítás Gyulán. — Egyesületalakítás Sepsiszentgyörgyön. — Egyesületalakítás Szabadkán. — Egyesületalakítás Alsókubinban. — A rutén nép és az állatvédelem. — Adományok. — Új tagjaink. — A megbízottak sorába lépett. — Az Országos Ifjusági Madárvédő Liga. — Ügyünk névtelen barátja. — A szövetséges egyesületek köréből: A Köszegi Állatvédő Egyesület. — A Celdömölk és Vidéke Állatvédő Egyesület. — A Trencsénmegyei Állat- és Madárvédő Egyesület közgyűlése. — A Sárosvármegyei Állatvédő Egyesület. — Az Esztergommegyei Állatvédő Egyesület. — Hírek: A Pozsonyi Á. V. E. titkára. — Fecskét nevelő veréb. — Az utcáról. — Madárüldözés következményei. — Kölnben kocsis iskola. — Állatvédelem Marokkóban. — A nyest védelme. — Természetvédelem ellen.

Szerkeszti FODOR ÁRPÁD áll. főgimn. tanár,
az O. Á. V. E. főtítkára, felelős szerkesztő.

Az Országos Állatvédő Egyesület helyiségében

(Budapest IX., Ernő-utca 11—13) kaphatók:

Dr. KUKULJEVIC JÓZSEF. Magyarország madár-
védelmének története, fejlődése és jelenlegi álla-
pota. Ára 1 kor.

MÁDAY IZIDOR. Az Országos Állatvédő Egyesület
huszonöt évi működése és az állatvédelmi törek-
vések Magyarországon. Ára 1 kor.
Ugyanaz, német nyelven. Ára 1 kor.

MÁDAY-CERNEL. Madárvédelmi törekvések
Magyarországon. Ára 3 kor.
Ugyanaz, német nyelven, 2 kor. 40 fill.

MONOSTORI KÁROLY. Lógondozás. Ára 60 fill.
K. NAGY SÁNDOR. Az ember és a kutya. Véde-
kezés a veszetzég ellen. 3-ik kiadás. Ára 1 kor.

K. NAGY SÁNDOR. Ne bánts az állatot! Az
állatvédő törvények példákban. 80 képpel. Ára 3 kor.

K. NAGY SÁNDOR. Állatvédők törvénykönyve. Az
állatvédelemre vonatkozó összes törvények és rendeletek
gyűjteménye. 4-ik bővített kiadás. Ára 2 kor.

SZ. NAGY SÁNDOR. A latorcavölgyi pap. Széchy
Gyula rajzaival. Ára kötve 2 korona helyett 1 kor.

BENEDEK ELEK, TURI M. ISTVÁN, PÓSA LAJOS,
FÖLDES GÉZA. Elbeszélések az állatvilág köréből.
Széchy Gyula rajzaival. Ára kötve 2 kor. helyett 1 kor.

B. BÜTTNER LINA. Szabadság földön, égen! El-
beszélés az ifjuság számára. Széchy Gyula rajzaival.
Ára kötve 3 kor. helyett 2 kor.

CERNEL ISTVÁN. Az okszerű madárvédelem esz-
közei. Ára 30 fill.

ÁLLATVÉDELEM

Az Országos Állatvédő Egyesület tagjai és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségébe tartozó egyesületek tagjai külön előfizetés nélkül, tagdíjuk ..... fejében kapják .....

AZ „ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET“ ÉS A „MAGYARORSZÁGI
≡ ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉ“ -NEK KÖZLÖNYE ≡
BUDAPEST IX., ERNŐ-UTCA 11-13. Telefon: József 6-70

Ezen lap közleményeinek utánnyomását nemcsak szívesen megengedjük, hanem tisztelettel ..... kérjük is .....

Megjelenik egyszer havonként
Előfizetési ára 1 évre 2 korona

Ügybarátainkhoz és munkatársainkhoz.

Évkönyvünk kibocsátása alkalmával.

A Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének és az Országos Állatvédő Egyesületnek az 1912. évről szóló Évkönyve megjelent.

A szövetséges egyesületek valamennyi tagjának — sajnos — nem küldhetünk e kiadványunkból, de közlőnyünk jelen számával együtt küldünk egy-egy példányt az Országos Állatvédő Egyesület alapító és rendes tagjainak. Küldtünk belőle ezenkívül mutatóba szövetséges egyesületeinknek is; ha kívánják, egyes példányokat még küldhetünk az érdeklődők számára.

Az évkönyv legfontosabb része különben, t. i. a május 25-én tartott köz- és nagygyűlés jegyzőkönyve, lapunk júniusi számában is megjelent.

Közli ezenkívül évkönyvünk a szövetség tisztikarának és végrehajtó-bizottságának névsorát, a szövetségbe tartozó egyesületek jelentéseit, az Országos Állatvédő Egyesület nevezetesebb iratait, pénzbeli jutalmait, hagyományait, tiszteleti, alapító és rendes tagjainak névsorát.

A kiadvány inkább a körünkön kívül állók tájékoztatására szolgál, és e lap olvasói, a jó állatvédők, ismerik már ezen évkönyv adatait, de azért hatalmasan emeli önérzeltünket, ha a szép, hetedfél íves könyvet átlapozzuk.

Kérjük azokat, akiknek kezébe jut, méltassák szíves figyelmükre, ismerjék meg és ismerjék tartalmát hírlapokban és élőszóval, beszélgetés során vagy külön előadásra méltatva. Használják föl e kiadványt eszméink terjesztésének egyik eszközéül, egyesületeink felvirágzásának kiváló emeltyűjéül.

Kérjük ez alkalommal az O. Á. V. E. t. tagjait, de szövetséges egyesületeink t. vezetőit és tagjait is, tartsák egyik elsőrendű feladatuknak azt, hogy tevékeny és áldozatrakész híveket szerezzenek, jóakarókat és pártfogókat keressenek, alapító és rendes tagokat gyűjtsenek.

Taggyűjtő ívekkel és egyéb segédeszközökkel szívesen szolgálunk.

Az Országos Állatvédő Egyesület.

Körlevél a szövetséges egyesületekhez járású egyesület alakítása érdekében.

1622/1913.

Tisztelt Társegyesület!

Folyó évi 1118. szám alatt felhívtuk a tisztelt Társegyesületek figyelmét a vidéken elkövetett állatkinzások ellen folytatott akciónk támogatására.

Ideirányuló tevékenységünk közben meggyőződünk arról, hogy állatkinzások, lehet mondani, országszerte folynak és pedig nem csekély mérték-

ben, azokban a vármegyékben is, melyek székhelyén vagy egyik-másik városában állatvédő egyesület működik. Ez utóbbi körülmények oka az, hogy az állatkinzások megakadályozása olyan teljesen helyi természetű ellenőrzést igényel, mely nagyobb körzetre kiterjedőleg nem gyakorolható.

Ebből az következik, hogy még nem elegendő, ha a vármegyében egy-egy állatvédő egyesület létezik, hanem arra kell törekednünk, hogy lehetőleg minden közigazgatási járásban, sőt népesebb községben alakuljon állatvédő egyesület.

Ugyanezért felkérjük t. Társegyesületeinket,